

De nieuwe Visatlas

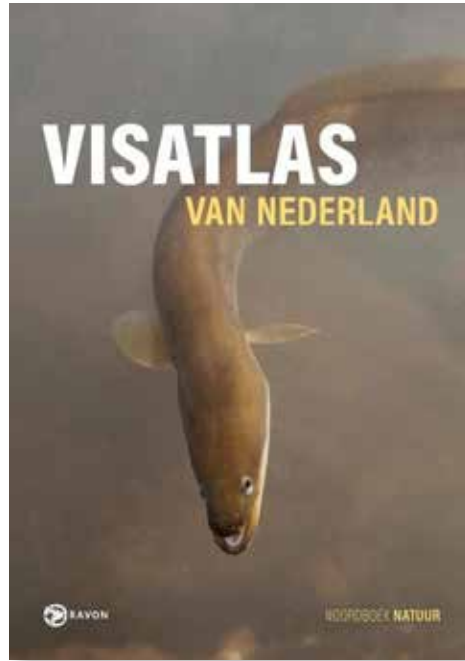
Ons land vormt een belangrijke toegangspoort voor trekvis die vanuit zee tot wel honderden kilometers stroomopwaarts zwemmen om zich voort te planten en op te groeien. In de nieuwe visatlas, die op 11 maart 2022 verschijnt, lees je alles over waar de verschillende vissoorten voorkomen, hoe ze leven en wat de ontwikkelingen zijn; een gids voor herkenning en ecologie, maar ook over hoe het met de Nederlandse onderwaternatuur is gesteld. De nieuwe Visatlas is de opvolger van de 'Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen' (De Nie, 1996).

Cijfers

De nieuwe Visatlas is gebaseerd op vier miljoen waarnemingen van tachtig soorten en telt maar liefst driehonderd pagina's. Dubbel zo dik als zijn voorganger, wat alles te maken heeft met de toename van visonderzoek en het aantal waarnemingen. In de afgelopen 25 jaar is de aandacht voor vissen enorm toegenomen en de groep vrijwilligers die vissen inventariseert is gegroeid. Ook waterbeheerders in Nederland verzamelen veel meer gegevens en dankzij nieuwe onderzoeksmethoden is de kennis over de levenswijze en het gedrag van soorten toegenomen.

Voor de vorige visatlas putten we nog uit gegevens uit 5.000 verschillende kilometerhokken; inmiddels zijn het er al 26.000. Met name voor regionale wateren is de verspreiding van soorten veel beter in beeld gebracht.

In de atlas worden de bijna 70 vissoorten die in de Nederlandse binnenwateren voorkomen beschreven. De

verspreidingskaarten zijn op het schaalniveau van 5x5km (atlashokken) waarbij inzichtelijk wordt in hoeveel kilometerhokken hierbinnen de soort is aangetroffen. Ook is de presentie binnen provincies en watertypen bepaald, evenals de trend.

De Nieuwe Visatlas zal in maart 2022 beschikbaar zijn via de (online) boekhandel. Voor een uitgebreid artikel, zie RAVON Tijdschrift 83.

Glasaalmonitoring 2022: Samen voor de Aal van start

Begin 2021 trotseerden bijna driehonderd vrijwilligers weer en wind om voor de tweede keer in de geschiedenis langs de hele Nederlandse kustlijn intrekende glasaaltjes te tellen. Belangrijk werk, want deze data geven ons een goed beeld over hoe het gaat met de paling. Ook voor komend seizoen hebben zich weer gemotiveerde kruisnetvissers aangemeld; de monitoring is gestart.

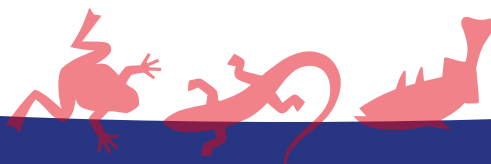
Kruisnetten langs de hele kustlijn

Op tientallen locaties langs de Nederlandse kust worden, in verschillende samenwerkingsverbanden, glasaal geteld met behulp van kruisnetten. De monitoring wordt voor een groot deel uitgevoerd door vrijwilligers. Dit gebeurt bij obstakels op de

migratieroute, zoals gemalen en sluzen. Hiermee worden de migratieknelpunten voor glasaal en andere soorten, zoals de driedoornige stekelbaars, in beeld gebracht. Zo kunnen waterbeheerders maatregelen nemen om de intrek-mogelijkheden te verbeteren. Dankzij de verzamelde gegevens kunnen we ook trends volgen en zien of de soort zich herstelt.

Monitoring met vrijwilligers essentieel

In 2020 en 2021 hebben de vrijwilligers tijdens de coronacrisis laten zien hoe gedreven ze zijn om bij te dragen aan het herstel van de paling. De monitoring ging, met inachtneming van de richtlijnen van het RIVM, onverminderd door. Naast het inzichtelijk maken van hoe het gaat met de intrek van glasaal, hebben hun inspanningen ook geleid tot concrete maatregelen. Zo legde Waterschap Scheldestromen in 2019 een nieuwe vispassage aan bij Gemaal de Noord op Tholen.

Grootschalige trendanalyse van glasaaldata

Vanuit deze monitoring, monitoring van andere partijen en projecten die in het verleden hebben plaatsgevonden, is er een schat aan gegevens over glasaalintrek ontstaan, die we in de afgelopen jaren hebben gebundeld. In 2022 en 2023 gaan we een uitgebreide analyse doen waarbij wordt ingezoomd op betrouwbaarheid, representativiteit en vergelijkbaarheid van data om

deze te kunnen gebruiken voor robuuste trendanalyses. Uitbreiding van de analyses en wetenschappelijke borging is tevens mogelijk door een project vanuit het Europees Visserijfonds. Het project glasaalmonitoring wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij.

Eerste glasaaltje van 2022

Op woensdag 2 februari jl. is de eerste glasaal gevangen tijdens

de fuikmonitoring van de vispassage bij boezemgemaal Halfweg. Dit is een teken dat de jaarlijkse migratie-intrek naar het gebied van het hoogheerraadschap van Rijnland is begonnen. Naast de glasaal werd ook intrekken dieldoornige stekelbaars gesignaleerd.

Doe mee!

Wil je je graag inzetten voor het behoud van de paling? Dan ben je van harte welkom.

Materiaal en instructies krijg je van ons. De glasaalmonitoring vindt plaats volgens de geldende regels van het RIVM.

Wil je je graag inzetten om glasaal te monitoren? Ga voor meer informatie en om je aan te melden naar [Ravon.nl/glasaal](https://ravon.nl/glasaal).

Bloedzuigers op amfibieën gezocht

In de herfst van 2021 troffen vrijwilligers van Amphibian and Reptile Groups of the UK (ARG UK) iets opmerkelijks aan in het graafschap Devon in Zuidwest-Engeland. Ze vonden enkele gewone padden en bruine kikkers die grote hoeveelheden bloedzuigers op hun ogen, oksels en

flanken hadden. RAVON gaat onderzoeken of dit fenomeen ook in Nederland plaatsvindt en om welke soorten het gaat. Heb je een waarneming gedaan? Geef deze dan aub door. Voor meer informatie: lees het artikel op Nature Today. www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=28772

(Foto: Pete West)

Schenkeningen

Regelmatig krijgt RAVON spontane schenkingen van particulieren of bedrijven. Daarvoor danken wij alle gulle gevers hartelijk!

Soms zitten daar hele bijzondere bij die we graag wat extra aandacht willen geven. Zoals recent een anonieme eenmalige schenking van contant geld uit een geldkistje uit een kleine nalatenschap. Eind december 2021 ontvingen we ook opvallend veel schenkingen van de waarde van een kerstpakket en begin januari diverse nieuwjaarsschenken.

Bent u tevreden over het werk van RAVON, voeren wij een onderzoeksproject uit dat u na aan het hart ligt en wilt u daarom graag iets extra's aan RAVON geven? Met een éénmalige schenking kunt u op elk moment RAVON steunen. Wij zijn blij met elke donatie! U kunt uw gift overmaken op IBAN nr.: NL37 PSTB 0000459725 ten name van Stichting RAVON, onder vermelding van 'schenking'. U kunt ook, op een veilige manier, via onze website doneren.

